

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 4ης Δεκεμβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Διαδικασίες αφερεγγυότητας – Κανονισμός (ΕΚ) 1346/2000 – Άρθρο 3, παράγραφος 1 – Αγωγές που απορρέουν άμεσα από διαδικασία αφερεγγυότητας και συνδέονται στενά με τη διαδικασία αυτή – Πώληση ακινήτου και σύσταση υποθήκης – Αγωγή του συνδίκου της πτωχεύσεως για την κήρυξη του ανενεργού δικαιοπραξίας – Άρθρο 25, παράγραφος 1 – Αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας»

Στην υπόθεση C-493/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Γαλλία) με απόφαση της 24ης Μαΐου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Ιουλίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

UB

κατά

VA,

Tiger SCI,

WZ, ως συνδίκου της πτωχεύσεως του UB,

Banque patrimoine et immobilier SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Rodin, πρόεδρο τμήματος, D. Šnáby και K. Jürimäe (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι UB, VA και Tiger SCI, εκπροσωπούμενοι από τον J. Ghestin, avocat,
- η Banque patrimoine et immobilier SA, εκπροσωπούμενη από τον P. Spinosi, avocat,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas και D. Dubois καθώς και από την E. de Moustier,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, και του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ 2000, L 160, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, του UB και, αφετέρου, της Tiger SCI, του WZ, ως συνδίκου πτωχεύσεως του UB, και της Banque patrimoine et immobilier SA, σχετικά με πωλήσεις ακινήτων τα οποία αρχικώς ανήκαν στον UB και υποθήκες που αυτός είχε παραχωρήσει επί των εν λόγω ακινήτων καθώς και με την αγωγή που άσκησε ο WZ προκειμένου οι πράξεις αυτές να κηρυχθούν ανενεργές έναντι της πτωχευτικής περιουσίας.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 1346/2000

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 και 6 του κανονισμού 1346/2000 έχουν ως εξής:

«(2) Η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς απαιτεί να λειτουργούν αποτελεσματικά και αποδοτικά οι διασυνοριακές διαδικασίες αφερεγγυότητας και είναι αναγκαία η έκδοση του παρόντος κανονισμού για την επίτευξη του στόχου αυτού, ο οποίος εμπίπτει στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις κατά την έννοια του άρθρου 65 της συνθήκης.

[...]

(6) Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να περιορίζεται σε διατάξεις που διέπουν την αρμοδιότητα για την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας και τις δικαστικές αποφάσεις που απορρέουν άμεσα από τις διαδικασίες αφερεγγυότητας και έχουν στενή σχέση με αυτές. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις για την αναγνώριση αυτών των δικαστικών αποφάσεων και του εφαρμοστέου δικαίου, οι οποίες επίσης ανταποκρίνονται στην προαναφερόμενη αρχή.»
- 4 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού:

«Ο παρών κανονισμός ισχύει για όλες τις συλλογικές διαδικασίες οι οποίες προϋποθέτουν την αφερεγγυότητα του οφειλέτη, συνεπάγονται τη μερική ή ολική πτωχευτική του απαλλοτρίωση και το διορισμό συνδίκου.»

- 5 Το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«1. Αρμόδια για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του οφειλέτη. Για τις εταιρείες και τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας.»

- 6 Το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού ορίζει ειδικότερα τα εξής:

«1. Εάν ο παρών κανονισμός δεν ορίζει άλλως, δίκαιο εφαρμοστέο στη διαδικασία αφερεγγυότητας και στα αποτελέσματά της είναι το δίκαιο του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας, κατωτέρω καλουμένου “κράτος έναρξης”.

2. Το δίκαιο του κράτους έναρξης ρυθμίζει τις προϋποθέσεις έναρξης, τη διεξαγωγή και την περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Βάσει του δικαίου αυτού, ορίζονται συγκεκριμένα:

[...]

ιγ) οι κανόνες που άπτονται της ακυρότητας, ακυρωσίας ή του ανενεργού των επιβλαβών για όλους τους πιστωτές δικαιοπραξιών.»

- 7 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1346/2000 ορίζει τα εξής:

«Η κήρυξη της έναρξης μιας διαδικασίας αφερεγγυότητας από τα κατ’ άρθρο 3 αρμόδια δικαστήρια κράτους μέλους, αναγνωρίζεται στο έδαφος όλων των άλλων κρατών μελών μόλις αρχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της στο κράτος έναρξης.»

- 8 Το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού προβλέπει τα εξής:

«Οι αποφάσεις για τη διεξαγωγή και την περάτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας οι εκδιδόμενες από δικαστήριο του οποίου η απόφαση περί ενάρξεως της διαδικασίας αναγνωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16, καθώς και ο πτωχευτικός συμβιβασμός που εγκρίνεται από το δικαστήριο αυτό, αναγνωρίζονται επίσης άνευ ετέρου. [...]

Το πρώτο εδάφιο ισχύει επίσης για τις αποφάσεις που αποτελούν άμεση απόρροια της διαδικασίας αφερεγγυότητας και εντάσσονται απευθείας σ’ αυτήν, και αν ακόμη εκδοθούν από άλλο δικαστήριο.

Το πρώτο εδάφιο ισχύει επίσης για τις αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων που λαμβάνονται μετά από την αίτηση έναρξης μιας διαδικασίας αφερεγγυότητας.»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 44/2001

- 9 Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), ορίζει στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2, στοιχείο β’, τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου. Δεν καλύπτει ιδίως φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις.

2. Εξαιρούνται από την εφαρμογή του:

[...]

β) οι πτωχεύσεις, [...] οι πτωχευτικοί συμβιβασμοί και άλλες ανάλογες διαδικασίες».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 10 Στις 7 Αυγούστου 2008, η Wirecard, εταιρία γερμανικού δικαίου, επέτυχε να διαταχθεί από δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου ένα μέτρο δεσμεύσεως των περιουσιακών στοιχείων του UB, Ολλανδού υπηκόου. Κατά την ημερομηνία εκείνη, ο τελευταίος είχε στην κυριότητά του ένα διαμέρισμα και ένα κτιριακό συγκρότημα στη Γαλλία.
- 11 Στις 22 Αυγούστου 2008, ο UB και η αδελφή του, VA, υπέγραψαν, ενώπιον Γάλλου συμβολαιογράφου, πράξη αναγνώρισεως χρέους με την οποία ο UB αναγνώρισε ότι όφειλε στη VA το ποσό των 500 000 ευρώ για διάφορα δάνεια, ανέλαβε την υποχρέωση να επιστρέψει το ποσό αυτό, το αργότερο, έως τις 22 Αυγούστου 2017 και παραχώρησε δεύτερη υποθήκη υπέρ της VA επί του διαμερίσματος και του κτιριακού συγκροτήματος των οποίων αυτός ήταν κύριος στη Γαλλία.
- 12 Στις 18 και 24 Μαρτίου 2010, ο UB πώλησε τα ακίνητα αυτά, έναντι, αντιστοίχως, ποσού 395 000 ευρώ και 780 000 ευρώ, στην Tiger SCI (στο εξής: Tiger), εταιρία η οποία είχε συσταθεί στις 25 Φεβρουαρίου 2010 από τη VA που κατείχε το 90 % των μεριδίων της.
- 13 Στις 10 Μαΐου 2011, ο UB κηρύχθηκε, κατόπιν αιτήσεώς του, σε πτώχευση από το Croydon County Court (επαρχιακό δικαστήριο Croydon, Ηνωμένο Βασίλειο), κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1346/2000 και των σχετικών διατάξεων πτωχευτικού δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου. Την 1η Ιουλίου 2011, ο WZ διορίστηκε σύνδικος της πτωχεύσεως του UB, ο δε διορισμός του άρχισε να ισχύει στις 6 Ιουλίου 2011.
- 14 Κατόπιν αιτήσεως του WZ, το Croydon County Court (επαρχιακό δικαστήριο Croydon) επέτρεψε σε αυτόν, στις 26 Οκτωβρίου 2011, να ασκήσει αγωγή ενώπιον των γαλλικών δικαστηρίων με αίτημα, αφενός, την καταχώριση της διατάξεως περί κηρύξεως της πτωχεύσεως και, αφετέρου, την έκδοση αποφάσεως με την οποία να κρίνεται ότι η πώληση των ακινήτων που μνημονεύονται στη σκέψη 12 της παρούσας αποφάσεως καθώς και οι υποθήκες που είχαν παραχωρηθεί επί των ακινήτων αυτών υπέρ της VA (στο εξής: επίμαχες πωλήσεις και υποθήκες) συνιστούσαν δικαιοπραξίες χωρίς πραγματικό ή σημαντικό αντάλλαγμα, κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων πτωχευτικού δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου. Με τον τρόπο αυτό ο WZ επεδίωκε την έκδοση αποφάσεως η οποία να επιτρέπει την επανένταξη των ακινήτων αυτών στην περιουσία του πτωχεύσαντος UB, με σκοπό την εκποίησης τους.
- 15 Στις 12 Δεκεμβρίου 2011, ο WZ, ενεργώντας ως σύνδικος της πτωχεύσεως του UB, άσκησε αγωγή κατά του τελευταίου, της VA και της Tiger ενώπιον του tribunal de grande instance de Paris (πρωτοδικείου Παρισιού, Γαλλία), με αίτημα να αναγνωρισθεί ότι οι επίμαχες πωλήσεις και υποθήκες έπρεπε να κηρυχθούν ανενεργές έναντι της πτωχευτικής περιουσίας. Η Banque patrimoniale et immobilière, η οποία είχε χρηματοδοτήσει την αγορά των ακινήτων αυτών, παρενέβη στη δίκη.
- 16 Το Croydon County Court (επαρχιακό δικαστήριο Croydon), εκτιμώντας ότι ο UB, καθόσον παρέλειψε να παράσχει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη μη αποκαλυφθέντων στοιχείων ενεργητικού που δεν βρίσκονταν στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρέβη τις εκ του νόμου υποχρεώσεις του, διέταξε, στις 3 Ιουλίου 2012, την αναστολή της αυτοδικαίως ισχύουσας προθεσμίας για την πτωχευτική απαλλαγή επί όσο διάστημα ο UB δεν συμμορφωνόταν με τις υποχρεώσεις αυτές. Με απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2013, το εν λόγω δικαστήριο προέβη τελικά σε άρση της αναστολής αυτής και έκρινε ότι η πραγματική ημερομηνία περάτωσης της πτωχεύσεως του UB ήταν η ημερομηνία της δικαστικής αυτής αποφάσεως.

- 17 Με απόφαση της ίδιας ημέρας, το tribunal de grande instance de Paris (πρωτοδικείο Παρισιού) έκρινε ότι οι επίμαχες πωλήσεις και υποθήκες ήταν ανενεργές έναντι του WZ, υπό την ιδιότητά του ως συνδίκου της πτωχεύσεως του UB, μέχρι το ύψος των ποσών που εξακολουθούσαν να οφείλονται στους πιστωτές. Με απόφαση της 13ης Μαΐου 2016, το cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιού, Γαλλία) όχι μόνον επικύρωσε το ανενεργό αυτό, αλλά επιπλέον έκρινε ότι δεν έπρεπε να περιοριστεί κατά τα ανωτέρω.
- 18 Ο UB άσκησε αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία). Η VA και η Tiger άσκησαν αίτηση ανταναιρέσεως κατά της ίδιας αποφάσεως, όπως και ο WZ, υπό την ιδιότητά του ως συνδίκου της πτωχεύσεως του UB. Προς στήριξη των αιτήσεών τους αναιρέσεως και ανταναιρέσεως, οι UB, VA και Tiger υποστηρίζουν ότι, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000, διεθνή δικαιοδοσία για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του οφειλέτη. Υποστηρίζουν επίσης ότι το Δικαστήριο αποφάνθηκε, με τις αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2009, Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83), και της 16ης Ιανουαρίου 2014, Schmid (C-328/12, EU:C:2014:6), ότι η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθούν αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης. Πάντως, ο UB, η VA και η Tiger θεωρούν ότι, εν προκειμένω, μόνον τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθούν επί της αγωγής για την κήρυξη του ανενεργού των επίμαχων πωλήσεων και υποθηκών, στο μέτρο που η διαδικασία αφερεγγυότητας κατά του UB κινήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ως εκ τούτου, το cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιού), παραλείποντας να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τη διεθνή δικαιοδοσία του, παρέβη, μεταξύ άλλων, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000.
- 19 Ο WZ υποστηρίζει ότι τα γαλλικά δικαστήρια έχουν, στην υπόθεση της κύριας δίκης, διεθνή δικαιοδοσία βάσει της αποφάσεως του Croydon County Court (επαρχιακού δικαστηρίου Croydon), της 26ης Οκτωβρίου 2011, με την οποία το εν λόγω δικαστήριο επέτρεψε σε αυτόν να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον των γαλλικών δικαστηρίων. Η απόφαση αυτή αναγνωρίζεται στη Γαλλία άνευ ετέρου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι από τη σχετική με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους ενάρξεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο έχει αμφιβολίες όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της επίμαχης στην κύρια δίκη αγωγής και τη σχέση μεταξύ της ως άνω διατάξεως του κανονισμού 1346/2000 και του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, προκειμένου να προσδιοριστεί το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αποτελεί η αγωγή του ορισθέντος από το δικαστήριο του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας συνδίκου πτωχεύσεως, η οποία έχει ως αντικείμενο την κήρυξη ως ανενεργών έναντι της διαδικασίας αυτής των υποθηκών που ενεγράφησαν επί των ευρισκομένων σε άλλο κράτος μέλος ακινήτων του οφειλέτη, καθώς και των πωλήσεων των εν λόγω ακινήτων, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στο κράτος αυτό, προκειμένου τα εν λόγω ακίνητα να επανέλθουν στην περιουσία του οφειλέτη, άμεση απόρροια της διαδικασίας αφερεγγυότητας και εντάσσεται απευθείας σε αυτήν;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας τα μόνα που έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση αυτής της αγωγής του συνδίκου πτωχεύσεως ή, απεναντίας, τα μόνα που έχουν διεθνή δικαιοδοσία για τον σκοπό αυτόν είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους της τοποθεσίας των ακινήτων ή υφίσταται μεταξύ των διαφορετικών αυτών δικαστηρίων συντρέχουσα διεθνή δικαιοδοσία, και υπό ποιες προϋποθέσεις;
- 3) Μπορεί η απόφαση με την οποία ο δικαστής του κράτους μέλους ενάρξεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας επιτρέπει στον σύνδικο πτωχεύσεως να καταθέσει, σε άλλο κράτος μέλος, αγωγή εμπίπτουσα κατ' αρχήν στη διεθνή δικαιοδοσία του δικαστηρίου που κίνησε τη διαδικασία, να έχει ως αποτέλεσμα τη θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του άλλου αυτού κράτους στο μέτρο που η απόφαση αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως απόφαση σχετική με τη διεξαγωγή διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά την έννοια του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού [1346/2000] και δυνάμενη, ως τέτοια, να αναγνωρισθεί άνευ ετέρου κατ' εφαρμογήν της ίδιας διατάξεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 22 Με το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι αγωγή του συνδίκου, ο οποίος έχει διοριστεί από δικαστήριο του κράτους μέλους όπου κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας και ζητεί να κηρυχθούν ανενεργές έναντι της πτωχευτικής περιουσίας η πώληση ενός ακινήτου κειμένου εντός άλλου κράτους μέλους καθώς και η εγγραφή επί του ακινήτου αυτού υποθήκη, εμπίπτει στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του πρώτου κράτους μέλους.
- 23 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 απονέμει στα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των συμφερόντων του οφειλέτη αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία για την κίνηση της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018, *Wiemer & Trachte*, C-296/17, EU:C:2018:902, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 24 Πρέπει να εξετασθεί αν η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι η εν λόγω αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία εκτείνεται και επί αγωγής για την κήρυξη του ανενεργού πράξεων που βλάπτουν τα δικαιώματα της ομάδας των πιστωτών, όπως είναι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 25 Συναφώς, πρώτον, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο, στηριζόμενο στην αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού 1346/2000 και προκειμένου να διασφαλίσει την πρακτική αποτελεσματικότητα του κανονισμού αυτού, έχει κρίνει ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού απονέμει στα δικαστήρια του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο να κινήσει τη διαδικασία αφερεγγυότητας διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση αγωγών που απορρέουν άμεσα και συνδέονται στενά με τη διαδικασία αυτή (πρβλ. απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, *F-Tex*, C-213/10, EU:C:2012:215, σκέψεις 26 και 27 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 26 Επομένως, προκειμένου να κριθεί αν μια αγωγή εμπίπτει στη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας, πρέπει να εξετασθεί αν η εν λόγω αγωγή πληροί σωρευτικώς τα δύο αυτά κριτήρια.
- 27 Όσον αφορά το πρώτο κριτήριο, προκειμένου να κριθεί αν μια αγωγή απορρέει άμεσα από διαδικασία αφερεγγυότητας, παρατηρείται ότι από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το καθοριστικής σημασίας στοιχείο για να προσδιοριστεί ο τομέας στον οποίο εμπίπτει η αγωγή δεν

είναι το δικονομικό πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, αλλά η νομική βάση της αγωγής αυτής. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, πρέπει να εξετάζεται αν το επίδικο δικαίωμα ή η επίδικη παροχή στηρίζεται στους κοινούς κανόνες του αστικού και εμπορικού δικαίου ή σε κανόνες με τους οποίους εισάγονται παρεκκλίσεις που ισχύουν ειδικώς στην περίπτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας (πρβλ. απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2017, *Tünkers France* και *Tünkers Maschinenbau*, C-641/16, EU:C:2017:847, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 28 Όσον αφορά το δεύτερο κριτήριο, προκειμένου να κριθεί αν μια αγωγή συνδέεται στενά με διαδικασία αφερεγγυότητας, κατά πάγια επίσης νομολογία, καθοριστικό στοιχείο προκειμένου να κριθεί αν έχει εφαρμογή η εξαίρεση του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 είναι το πόσο στενή είναι η σχέση μεταξύ της αγωγής αυτής και της διαδικασίας αφερεγγυότητας (απόφαση της 9 Νοεμβρίου 2017, *Tünkers France* και *Tünkers Maschinenbau*, C-641/16, EU:C:2017:847, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 29 Δεύτερον, το Δικαστήριο έχει συναγάγει από την ανάλυση των αντίστοιχων πεδίων εφαρμογής των κανονισμών 44/2001 και 1346/2000, καθώς και από τους σκοπούς του κανονισμού 1346/2000, ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους όπου έχει κινηθεί διαδικασία αφερεγγυότητας, στα οποία αναφέρεται το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, απολαμβάνουν αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας όσον αφορά αγωγές που απορρέουν άμεσα από την εν λόγω διαδικασία και συνδέονται στενά με αυτή (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018, *Wiemer & Trachte*, C-296/17, EU:C:2018:902, σκέψη 36).
- 30 Εν προκειμένω, από τα παρασχεθέντα από το αιτούν δικαστήριο στοιχεία προκύπτει ότι, αφενός, η επίμαχη στην κύρια δίκη αγωγή έχει ως νομική βάση τους κανόνες δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου που αφορούν ειδικώς την αφερεγγυότητα. Αφετέρου, η αγωγή αυτή, με την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί συναφώς το αιτούν δικαστήριο, ασκήθηκε από τον σύνδικο της πτωχεύσεως του UB στο πλαίσιο της γενικής αποστολής του περί διαχείρισεως και ρευστοποιήσεως του ενεργητικού της πτωχευτικής περιουσίας προς το συμφέρον των πιστωτών.
- 31 Επομένως, όταν ο σύνδικος που έχει οριστεί από δικαστήριο του κράτους μέλους όπου κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας ασκεί αγωγή όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία έχει ως αντικείμενο την κήρυξη ως ανενεργών έναντι της πτωχευτικής περιουσίας των υποθηκών που ενεγράφησαν επί ακινήτων του οφειλέτη ευρισκομένων σε άλλο κράτος μέλος, καθώς και των πωλήσεων των εν λόγω ακινήτων, η προαναφερθείσα αγωγή απορρέει άμεσα από την ως άνω διαδικασία και συνδέεται στενά με αυτή.
- 32 Από τις εκτιμήσεις που προεκτέθηκαν στις σκέψεις 27 έως 31 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι μια τέτοια αγωγή εμπίπτει στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους ενάρξεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- 33 Η συλλογιστική αυτή δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση για τον λόγο ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη αγωγή αφορά ακίνητα που βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας.
- 34 Πράγματι, ο κανονισμός 1346/2000 δεν προβλέπει οιονδήποτε κανόνα ο οποίος να απονέμει στα δικαστήρια της τοποθεσίας των ακινήτων διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση αγωγής με την οποία ζητείται η επανένταξη των αγαθών αυτών στη συσταθείσα στο πλαίσιο διαδικασίας αφερεγγυότητας πτωχευτική περιουσία. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η εκδίκαση του συνόλου των αγωγών που συνδέονται άμεσα με την αφερεγγυότητα μιας επιχειρήσεως από τα δικαστήρια του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας εξυπηρετεί τον σκοπό της βελτιώσεως της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας των διαδικασιών αφερεγγυότητας που έχουν διασυννοριακά αποτελέσματα, όπως τονίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 8 του κανονισμού 1346/2000 (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018, *Wiemer & Trachte*, C-296/17, EU:C:2018:902, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

35 Υπό το πρίσμα του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο και στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι, όταν ο σύνδικος που έχει οριστεί από δικαστήριο του κράτους όπου κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας ασκεί αγωγή όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία έχει ως αντικείμενο την κήρυξη ως ανενεργών έναντι της πτωχευτικής περιουσίας των υποθηκών που ενεγράφησαν επί ακινήτων του οφειλέτη ευρισκομένων σε άλλο κράτος μέλος, καθώς και των πωλήσεων των εν λόγω ακινήτων, η προαναφερθείσα αγωγή απορρέει άμεσα από την ως άνω διαδικασία και συνδέεται στενά με αυτή.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

36 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι απόφαση με την οποία δικαστήριο του κράτους μέλους ενάρξεως της διαδικασίας επιτρέπει στον σύνδικο να ασκήσει αγωγή σε άλλο κράτος μέλος, καίτοι η αγωγή αυτή υπάγεται στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του πρώτου κράτους, έχει ως αποτέλεσμα την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια του άλλου αυτού κράτους μέλους.

37 Το άρθρο 25, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1346/2000 ορίζει ότι οι αποφάσεις για τη διεξαγωγή και την περάτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας που εκδίδονται από δικαστήριο του οποίου η απόφαση περί ενάρξεως της διαδικασίας αναγνωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού αυτού αναγνωρίζονται επίσης άνευ ετέρου. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 διευκρινίζει ότι το πρώτο εδάφιο ισχύει επίσης για τις αποφάσεις που αποτελούν άμεση απόρροια της διαδικασίας αφερεγγυότητας και εντάσσονται απευθείας σ' αυτήν, έστω και αν εκδίδονται από άλλο δικαστήριο.

38 Το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 δεν είναι δυνατόν όμως να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι θέτει υπό αμφισβήτηση τον αποκλειστικό χαρακτήρα της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας προς εκδίκαση αγωγών που απορρέουν άμεσα από την εν λόγω διαδικασία και συνδέονται στενά με αυτή.

39 Εν πάση περιπτώσει, το άρθρο αυτό προβλέπει ένα απλουστευμένο σύστημα αναγνωρίσεως και εκτελέσεως των αποφάσεων περί ενάρξεως της διαδικασίας και όχι έναν μηχανισμό απονομής διεθνούς δικαιοδοσίας σε δικαστήριο άλλο από εκείνο το οποίο έχει αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000.

40 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το άρθρο 25, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1346/2000 αφορά αποκλειστικά την αναγνώριση και την εκτελεστότητα των αποφάσεων που απορρέουν άμεσα από τη διαδικασία αφερεγγυότητας και συνδέονται στενά με αυτή, έστω και αν εκδίδονται από ένα άλλο δικαστήριο του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας. Επομένως, η εν λόγω διάταξη αναγνωρίζει απλώς ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε διαδικασία αφερεγγυότητας, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000, δύνανται επίσης να επιλαμβάνονται αγωγής που απορρέει άμεσα από τη διαδικασία αυτή, είτε πρόκειται για το δικαστήριο το οποίο κίνησε τη διαδικασία αφερεγγυότητας, δυνάμει του εν λόγω άρθρου 3, παράγραφος 1, είτε για άλλο, κατά τόπο και καθ' ύλην αρμόδιο, δικαστήριο του ίδιου αυτού κράτους μέλους (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018, Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

41 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι απόφαση με την οποία δικαστήριο του κράτους μέλους ενάρξεως της διαδικασίας επιτρέπει στον σύνδικο να ασκήσει αγωγή σε άλλο κράτος μέλος, καίτοι η αγωγή αυτή υπάγεται στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του πρώτου κράτους, δεν είναι δυνατό να έχει ως αποτέλεσμα την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια του άλλου αυτού κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας, έχει την έννοια ότι, όταν ο σύνδικος που έχει οριστεί από δικαστήριο του κράτους όπου κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας ασκεί αγωγή όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία έχει ως αντικείμενο την κήρυξη ως ανενεργών έναντι της πτωχευτικής περιουσίας των υποθηκών που ενεγράφησαν επί ακινήτων του οφειλέτη ευρισκομένων σε άλλο κράτος μέλος, καθώς και των πωλήσεων των εν λόγω ακινήτων, η προαναφερθείσα αγωγή απορρέει άμεσα από την ως άνω διαδικασία και συνδέεται στενά με αυτή.
- 2) Το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι απόφαση με την οποία δικαστήριο του κράτους μέλους ενάρξεως της διαδικασίας επιτρέπει στον σύνδικο να ασκήσει αγωγή σε άλλο κράτος μέλος, καίτοι η αγωγή αυτή υπάγεται στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του πρώτου κράτους, δεν είναι δυνατό να έχει ως αποτέλεσμα την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια του άλλου αυτού κράτους μέλους.

(υπογραφές)